

Lappiko reservaatiksi Naturan myötä?

■ Tapani Kokko (mm. HS 21. 7.) on maalajillut kauhukuvia "Natura-ohjelman uhkaaman lähes 100 000 ihmisen toimeentulon viemisestä ja vähintään 1 000 työpaikan katoamisesta ja satojen miljoonien markkojen verotulon menetyksestä Kemijoen lopun vesivoiman rakentamattomuuden takia..."

Eipä paljon suruttomammin voi suuria lukuja heittää lehden palstalle. Mutta onhan kyseessä vaalien alusai-ka – ja Kemijoki Oy:n lobbari.

Mammuttihankkeet ovat olleet arkipäivää Lapissa koko sotien jälkeisen ajan – ja jäljet näkyvät:

Lapin metsät ovat valtaosiltaan avohakkuiden jälkeisiä eri-ikäisiä taimikoita – ja kyseenalainen puupula johtuukin siitä, ettei taimikoita hoidea ensiharvennuksin, vaan tehtaiden kattiloihin sullotaan mieluummin yhä vähenevät tukkipuuvannat.

Ränsistyneet kaivosyhdyskunnat muistuttavat "kestävästä" luonnonvarojen käytöstä.

Lapin vesivoimarakentamisen historia on synkkä ja surullinen. Edistykseen ja kehityksen nimissä on valjastettu 75 prosenttia Lapin pinta-alasta peittävän sadealueen omaava Kemijoki (Ounasjoen ja Kemihaaran suurjoki lukuun ottamatta). Heti alussa esitettiin lohen nousu vesistöön umpipadolla ja sen jälkeisetkin padot tehtiin ilman kalaportaita.

Kemihaaran alajuoksualueen = Vuotoksen altaan rakentamista esittävän toimitusinsinöörin kokoamassa katselmuskirjassa todetaan vedenlaadun suunnitellun altaan alapuolella Kemijoen lauhononevan aina Perämerelle saakka, ja petokalojen olevan koko jokiosuudella syömäkelpottomia elohopeapitoisuuden takia 5–30 vuotaa. Kasvihuonekaasupäästöt olisivat vastaavan energiamäärän tuottavan kivihiilivoimalan luokkaa ja allas lisäksi tuhoaisi pohjavesiä laajalla alueella.

Parhaimmillaan alapuolisten valmaloiden tehonlisäys huomioiden al-

las tuottaisi tuota "puhdasta" tehoa noin 100 megawattia Kemijoki Oy:n mukaan ja senkin vain "huippujokisutusaikana" eli kun talvikylmillä sähkölämmitetään taloja ja saunoja maassa, jossa biopolttoaineita on yllin kyllin lämmön ja sähköntuotantoon.

Hukutettava alue olisi kooltaan Mäntsälä–Helsinki väli viiden kilometrin leveydeltä (= noin 250 neliökilometriä). Onko todella väärin vastusta 2000-luvulle tultaessa noin mielletmän energiantuotantolaitoksen rakentamista? Olletikin, kun allas hukuttaisi ainutlaatuisia luontoarvoja ihan tutkijoiden inventoimina – ja katselmuskirjassakin todettuina. Sitä paitsi ne arvot voi käydä omin silmin havainnoimassa ja omin korvin kuuntelemassa!

Lapissa pitäisi kaikei elää leveästi ainakin puoli miljoonaa ihmistä, jos vesivoimarakentaminen on niin kauh-
hean edullista ja työllistävää. Sodan-

kylässä pitäisi kaiken järjen mukaan olla pelkkiä "kroisosia", kun siellä on rakennettu vesivoimaa 60-luvun lopulta lähtien näihin päiviin saakka. Varuskuntakin on ollut ikään kuin ilmaisenä tukityöllistäjänä.

Missä ovatkaan vesivoimarakentamisen tuottamat pysyvät työpaikat?

Kemijoki Oy:n päällikkötason juonittelukabineteissa on riittänyt pysyviä työpaikkoja, mutta muun tason työpaikoista on jo pitkään ollut pulaa. Tekniikan edistyessä ja koneiden korvatesa lapiot on rakentamisen työllistävä vaikutus romahtanut ja rakentamisaika entisestään lyhentynyt. Voimalaisten valvonta työllistää kourallisen henkilökuntaa.

Lokan ja Porttipahdan altaiden "puhtaat kalavedet" ovat antaneet 80-luvun puolivälissä perustetuille ammattikalastusyrityksille velkasaneeraus- ja konkurssia – paria kolmea lukuun ottamatta.

Eivätköhän Lapin vetovoimatekijät ole juuri nuo Naturaankin esitetyt, lähes kaikki jo kotimaisia tiukemmin suojeluohjelmien suojellut vapaat tunturi-, suo- ja vesistökohteet?

Matkailu on ollut jo pitkään Lapin työllistävän elinkeino ja luontaiselinkeinot kestävästi ovat toinen tukijalka – mukaan lukien kestävä maa- ja metsätalous. Kemijoki Oy:n toivoisi keskittyvän aiempien virheiden korjaamiseen ja tähänastisen rakennetun kapasiteetin optimoimiseen – ja tuuli-voimaan paremman toimintakulttuurin vallitessa kuin tähän asti.

Jos joku turisti haluaa katsoa tekoalaita ja vesivoimalaitoksia, niitä kyllä riittää ilman uusien rakentamistakin. Sen sijaan rakentamattomista jokiharoista, koko vesistöistä puhumattakaan, on pula jo koko Euroopassa.

HELENA TIIHONEN

Vuotoksen Voima Oy:n hallituksen puh.johtaja Kemijärvi